

Nalyvayko L.R., Kolokolov A.Ye. Current state of the institute of reservations to international treaties. During the conclusion of international treaties the reservations are being formed. The issue of reservations to treaties is one of the most difficult and contentious issues of international law.

The right to make a reservation was enshrined in the Convention of 1969 at the initiative of the USSR. As part of the Vienna Convention on reservations located in Part II, devoted to the process of contracting, and Part III, devoted to the newly independent states.

The possibility for making reservations is the sovereign right of international law subjects.

The disadvantage is the lack of the Vienna Conventions regulation and lack of clarity about the rules regime reservations only fix the terms and some restrictions on them. The result of this shortcoming is its use by states and international organizations to protect their interests, which often leads to violation of their international obligations and conflicts between international law subjects.

Ignored the Vienna Conventions also remains the issue of reservations concerning contracts, which are subject to human rights.

Some issues that are not regulated by the Vienna regime, regulated or not, must decide the codification of the institute of reservations made by the International Law Commission .

The Guide to practice on reservations to treaties adopted by the International Law Commission takes into account some extent the practice of states and international organizations in this and quite clearly regulates problem solutions related with the essence of reservations to treaties, their legal procedures and legal consequences

The flexibility of the Vienna regime did not prove in practice since the subjects of international law used it to their advantage, which undermined the foundations of international cooperation and often violate the principle of sovereign equality, which is one of its bases.

Codification of the institute of reservations is a progressive step in the development of the international treaties law. Since reservations is an integral part of this law, and the sovereign right of states and international organizations and their legal regulation must be strict.

Keywords: *international law, international treaties, reservations to treaties, the codification of the institute of reservations.*

Надійшла до редакції 14.01.2013

В.О. Боняк

кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 342.6

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СТАТУСУ ОРГАНІВ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДІЯЛЬНОСТІ КОНСТИТУЦІЙНОЇ АСАМБЛЕЇ)

Проаналізовано матеріали Комісії Конституційної асамблеї з питань правоохоронної діяльності щодо уточнення статусу органів охорони правопорядку; визначено їх склад; запропоновано напрямки удосконалення правового статусу цих органів.

Ключові слова: *Конституційна асамблея, Конституція України, правоохоронні органи, органи охорони правопорядку.*

Постановка проблеми. Подальший розвиток нашої держави як демократичної і правової вимагає підвищення ефективності діяльності як всієї системи правоохоронних органів, так і її провідної складової – органів охорони правопорядку, на які покладено важливі завдання щодо охорони законних інтересів, прав та свобод людини і громадянина, забезпечення громадської безпеки та протидії правопорушенням.

Національна система правоохоронних органів практично постійно функціонує в умовах реформування, наслідком якого стали: удосконалення їх організаційно-штатної структури, більша відкритість для населення, подальший розвиток співпраці з суб'єктами громадянського суспільства, зменшення їх мілітаризованості тощо. Однак конституційно-правова і кримінально-процесуальна реформи, активізація процесів євроінтеграції, удосконалення вітчизняного законодавства у галузі забезпечення прав людини вимагають узгодженої державної політики та комплексних змін всієї системи цих органів. Главою держави неодноразово акцентувалася увага на потребі приближення правових основ діяльності правоохоронних органів до європейських стандартів, що вимагає розробки концепції їх реформування [1; 2].

У зв'язку з необхідністю таких змін, відповідно до указу Президента України від 17 травня 2012 р. № 328/2012, у складі Конституційної асамблеї створено Комісію з питань правоохоронної діяльності [3]. Її основним завданням є напрацювання пропозицій щодо Концепції внесення змін до Конституції України з питань правоохоронної діяльності у державі. З огляду на це, у контексті оптимізації як теоретико-методологічних, так і правових основ організації і функціонування правоохоронних органів, особливо актуальним у діяльності Конституційної асамблеї є питання визначення статусу органів охорони правопорядку.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Дана проблематика неодноразово була в центрі уваги науковців: С. Алфьорова, О. Бандурки, В. Долежана, В. Греченка, С. Ківалова, М. Козюбри, В. Тація, Ю. Шемшученка, О. Ярмиша та інших, котрі висловлювали власні міркування щодо статусу правоохоронних органів та органів охорони правопорядку зокрема. Однак сучасні прагнення нашої держави щодо суттєвого удосконалення правового статусу всіх складових системи правоохоронних органів вимагають подальшої уваги науковців до означеної проблематики.

Мета дослідження – за матеріалами діяльності Конституційної асамблеї визначити статус органів охорони правопорядку України.

Для цього необхідно виконати такі завдання: а) проаналізувати матеріали Конституційної асамблеї як дорадчого органу при Президентові України в частині уточнення статусу правоохоронних органів, насамперед органів охорони правопорядку; б) надати власне бачення щодо їх складу; в) означити напрямки удосконалення правового статусу органів охорони правопорядку у світлі майбутніх змін до Конституції України, розробки Концепції їх реформування. Встановлення чіткого розмежування сфер правового регулювання правоохоронних органів дозволить більш виразно

визначити сфери їх діяльності, усунути дублювання повноважень та здійснення функцій, що їм не притаманні.

Виклад основного матеріалу. Конституція України – Основний Закон держави і суспільства (ч. 3 ст. 17) містить єдину вказівку на правоохоронні органи. В ній закріплено, що забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України покладено на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом [4]. Ці конституційні положення свідчать про те, що:

1) правоохоронні органи – це органи держави;

2) порядок їх організації і функціонування визначається законом. Так, згідно з пунктами 9, 12, 14, 17 ст. 92 Конституції України виключно Законами України визначаються: засади зовнішніх відносин, зовнішньоекономічної діяльності, митної справи; організації і діяльності органів виконавчої влади, основ державної служби, організації державної статистики та інформатики; судоустрою, судочинства, статусу суддів, засад судової експертизи, організації і діяльності прокуратури, органів дізнання і слідства, нотаріату, органів і установ виконання покарань; основ організації та діяльності адвокатури; основ національної безпеки, організації Збройних Сил України і забезпечення громадського порядку.

Для забезпечення ефективного реформування правоохоронних органів, визначення їх статусу, насамперед, необхідно з'ясувати сутність терміна "правоохоронні органи". Слід безперечно погодитися з позицією вітчизняних учених, що дане поняття є одним із найбільш невизначених в українському правознавстві, внутрішньо суперечливим та надмірним за обсягом. Сьогодні у державі, крім Конституції України, більше 30 законів містять вказівку на ті чи інші правоохоронні органи, визначають їх функції, компетенцію тощо. Однак жоден з них не дає чіткої відповіді на питання про зміст поняття «правоохоронний орган», їх систему. Така ситуація не тільки заважає визначенню їх правового статусу, але й не дає можливості у повному обсязі виконувати головний конституційний обов'язок держави, закріплений у ст. 3 Основного Закону – утверджувати і забезпечувати права і свободи людини.

Результатом широкого тлумачення правоохоронної функції є те, що до правоохоронних органів відносять різні за статусом та функціональним призначенням органи. Наприклад, включення судових органів до системи правоохоронних як на доктринальному, так і на законодавчому рівні заважає повною мірою визначити роль та місце судової влади у правовій системі. Вітчизняні вчені М. Козюбра [5], В. Тацій [6] неодноразово наголошували на помилковості та хибності такого підходу. На користь відокремлення судів від системи правоохоронних органів свідчить таке:

1) у назві Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», котрий містить найбільш об'ємний перелік правоохоронних органів, ці поняття розмежовані;

2) положення Законів України «Про судоустрій і статус суддів», «Про оперативно-розшукову діяльність» також свідчить на користь розмежуван-

ня понять «суд» та «правоохоронні органи»;

3) сьогодні в Україні питання судової реформи винесено в окремий блок, яким займається спеціально створена комісія Конституційної асамблеї з питань правосуддя [3];

4) практика Європейського суду з прав людини свідчить про те, що суди не охоплюються поняттям правоохоронного органу.

Щодо правоохоронних органів, то найбільш повний їх перелік надано в Законі України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів". Ним регламентовано, що: а) це органи прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, митні органи, органи охорони державного кордону, органи Державної податкової служби, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи Державного фінансового контролю, рибоохорони, Державної лісової охорони; б) інші органи які, здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції [7]. В цілому ж положення вищезазначеного Закону України не дають вичерпної відповіді на питання про повний перелік правоохоронних органів. Поряд із вказівкою на конкретні державні органи, законодавець разом з тим розширяє їх кількість за рахунок і інших, що здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції.

Аналіз чинних законів, які тією чи іншою мірою визначають статус правоохоронних органів, дозволяє звести їх до таких груп:

1. Містять загальну вказівку на такі органи («Про розвідувальні *органи України*», «Про державну таємницю») та визначають їх функції («Про основи національної безпеки України», «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави»).

2. Прямо визначають окремі державні органи як правоохоронні (Закони України: «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», «Про Службу безпеки України», «Про Державну Прикордонну службу», «Про Військову службу *правопорядку* у Збройних Силах *України*», «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб», «Про природно-заповідний фонд України»).

3. Містять вказівку на деякі з правоохоронних органів (Закони України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про оперативно-розшукову діяльність»).

4. Встановлюють правовий статус окремих правоохоронних органів, хоча прямо такими їх не визначають (Закони України: «Про міліцію», «Про прокуратуру», «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», а також Кримінально-виконавчий кодекс України, Податковий кодекс України, Митний кодекс України).

Все це свідчить про те, що вичерпний перелік правоохоронних органів у законодавстві України відсутній. Неоднозначно на законодавчому рівні визначено і функціональне призначення таких органів. Так, до системи правоохоронних органів відносять різні за статусом і функціональним призначенням органи, а саме всі ті, які тією чи іншою мірою наділені правоохоронними функціями. Слід погодитися з позицією Комісії Конституційної

асамблеї з питань правоохоронної діяльності, що виконання правоохоронних функцій не може бути критерієм виділення правоохоронних органів; такі функції притаманні майже всім державним органам, насамперед, органам виконавчої влади. Таке становище, що склалося на законодавчому рівні, не сприяє подальшому ефективному реформуванню правоохоронних органів.

В цілому аналіз наявної законодавчої бази свідчить про те, що поняття «правоохоронні органи» є узагальнюючим: у широкому розумінні воно включає в себе практично всі державні органи, переважно органи виконавчої влади, які тим чи іншим чином займаються правоохоронною діяльністю.

У зв'язку з існуючою законодавчою невизначеністю системи правоохоронних органів України, Комісія Конституційної асамблеї з питань правоохоронної діяльності пропонує здійснити поділ таких органів залежно від їх конкретних функцій та призначення у механізмі охорони права, що і є критерієм для виокремлення певних класифікаційних груп, а саме пропонується вирізняти:

1. Органи охорони правопорядку, для яких: а) правоохоронна функція є основною і вони здійснюють повноваження щодо захисту прав і свобод людини, а також охорони правопорядку; б) у зв'язку з вищезазначеним ці органи мають право легального застосування примусу; в) у своєму складі мають озброєні формування. До них пропонується віднести: органи внутрішніх справ, Службу безпеки України, органи військової служби правопорядку, органи митної служби, податкової служби України, пенітенціарну службу, прикордонну службу, управління державної охорони.

2. Контрольні (юрисдикційні) органи виконавчої влади – ті органи виконавчої влади, які наділені контрольними повноваженнями і здійснюють адміністративну юрисдикцію (органи державної контрольно-ревізійної служби, рибоохорони, лісової охорони та інші, для яких правоохоронна функція не є основною, а виступає у якості допоміжної, оскільки їх основні повноваження спрямовані на здійснення контролю за додержанням законодавства у певній сфері державного управління).

3. Органи охорони Конституції України і державного контролю (Конституційний Суд України, прокуратура, Рахункова палата, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини) [6, с. 235].

Провідною складовою системи правоохоронних органів України є органи охорони правопорядку. Така їх назва широко застосовується:

- на міжнародному рівні (Резолюція 690 (1979) про прийняття *Декларації про поліцію* (прийнята Парламентською Асамблеєю Ради Європи 8 травня 1979 року); Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку 17 грудня 1979 року (Резолюція 34/169 Генеральної Асамблеї ООН та інші);

- у конституційному праві зарубіжних країн (поняття «правопорядок» використано у Конституціях Республіки Білорусь, Молдови, Італії, Польщі, Словацької Республіки, Словенії, Румунії, Хорватії, Швейцарії тощо);

- у законодавстві України: ряд нормативно-правових актів містить чітку вказівку на те, що діяльність окремих правоохоронних органів спря-

мована на охорону, зміцнення, утвердження правопорядку (Кримінальний процесуальний кодекс України, Митний кодекс, Закони України: «Про прокуратуру», «Про міліцію», «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», «Про основи національної безпеки України», «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави» та інші).

Здебільшого погоджуючись з позицією Комісії з питань правоохоронної діяльності щодо ознак органів охорони правопорядку, вважаємо, що вони потребують деяких уточнень та доповнень, а саме: а) правоохоронна функція для таких органів є основною *та повсякденною*, вони здійснюють повноваження щодо захисту прав і свобод людини, а також охорони правопорядку; б) у зв'язку з вищезазначеним ці органи мають право легального застосування примусу; в) у своєму складі *можуть мати озброєні формування*; г) *позапартійність і незалежність від впливу політичних партій, громадських організацій, рухів*; д) *співробітникам, які проходять службу в органах охорони правопорядку, присвоюються спеціальні звання і класні чини (офіційність присвоєння статусу)*; є) *можливість здійснення парламентського та громадського контролю, прокурорського нагляду за додержанням законів іншими органами охорони правопорядку, насамперед, у сфері застосування ними кримінального процесуального і кримінально-виконавчого законодавства*.

Більшість із цих ознак мають базовий характер і з урахуванням останніх законодавчих змін дають підстави для віднесення до органів охорони правопорядку таких органів виконавчої влади, як: органи внутрішніх справ і прикордонна служба, Служба безпеки України, органи військової служби правопорядку, пенітенціарна служба, управління державної охорони, структурні підрозділи Міністерства доходів і зборів України, що утворене в результаті реорганізації Державної податкової служби України та Державної митної служби України.

Водночас такий перелік вважаємо неповним та таким, що потребує уточнення і, насамперед, щодо такого державного органу, як прокуратура. Питання щодо уточнення статусу прокуратури є ключовим у діяльності Конституційної асамблеї як дорадчого органу при Президентові України, особливо з урахуванням потреб посилення її законоохоронного потенціалу в умовах розбудови держави як демократичної та правової.

Аналіз положень Конституції України та Закону України «Про прокуратуру», інших законодавчих актів дає підстави для віднесення прокуратури до органів охорони правопорядку. Прокуратура серед державних органів займає особливе місце: а) за своїми функціями є єдиним правоохоронним органом, статус якого закріплений як конституційно (розділ VII Основного Закону), так і законодавчо (Закон України «Про прокуратуру»); б) не належить ні до законодавчої, ні до інших гілок влади (наприклад, у Розділі IV Конституції України надано вичерпний перелік інституцій, які від імені Верховної Ради України здійснюють контроль: Рахункова палата – за використанням коштів Державного бюджету України, а Уповноважений Верховної Ради України з прав людини – за додержанням конституційних

прав і свобод людини і громадянина. Не належить прокуратура і до органів виконавчої влади – відповідно до пункту 9 Перехідних положень Конституції України вона здійснює контроль за її органами); в) це є орган охорони правопорядку і одночасно орган, що здійснює функції державного нагляду (нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, а також нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян (стаття 5 Закону України «Про прокуратуру»); г) прокуратура координує діяльність правоохоронних органів з питань протидії злочинності та корупції (стаття 10 Закону України «Про прокуратуру»). Виходячи із зазначених вище особливостей, прокуратуру слід визначити як стрижневий системоутворюючий елемент у системі органів охорони правопорядку.

Водночас вважаємо, що із тексту Основного Закону слід вилучити її функції, котрі визначаються Законом України «Про прокуратуру». Слід погодитися з позицією В. Долежана про те, що у Конституції України (Розділ VII) необхідно дати визначення та окреслити завдання прокуратури. На думку науковця, першочергово даний розділ має містити положення про те, що:

- прокуратура України є єдиною і централізованою системою державних органів, на які покладено охорону правопорядку у межах, визначених Конституцією та законами України;

- діяльність прокуратури спрямована на утвердження принципу верховенства права, зміцнення законності і забезпечення правопорядку;

- прокуратура захищає від неправомірних посягань конституційні права та свободи людини, державну незалежність, суспільний і державний лад, політичну і економічну систему країни [8, с. 18]. Це є цілком слушним та виправданим з огляду на те, як це здійснено на конституційному рівні щодо інших органів державної влади.

Висновки. 1. Отже, ситуація, що склалася на рівні закону із визначенням понятійного апарату системи правоохоронних органів та їх функціонального призначення, не сприяє їх ефективній та узгодженій діяльності; за таких обставин термінологічної колізії поняття "правоохоронні органи" дійсно має право на існування тільки як науково-узагальнююче.

2. Пропонується вирішити питання про конституційний статус органів охорони правопорядку шляхом внесення змін до Розділу I Конституції України, а саме ч. 3 ст. 17 викласти у такій редакції: «Утвердження законності, захист життя, здоров'я, прав і свобод людини, власності, природного середовища, державного кордону, інтересів суспільства і держави від неправомірних посягань покладаються на органи охорони правопорядку, організація і порядок діяльності яких визначаються законом».

Виходячи із того, що органи охорони правопорядку при реалізації своїх функцій наділені повноваженнями з обмеження прав і свобод людини, що мають здійснюватися тільки виключно з підстав та у порядку, визначених законодавчо, а також з урахуванням принципу пропорційності, статус

таких органів має бути визначено окремим законом, наприклад, "Про органи охорони правопорядку України" або ж шляхом внесення змін до існуючих законів з метою чіткого визначення їх переліку та функцій.

3. Прокуратура України є складовою системи органів охорони правопорядку. Вона відіграє стрижневу, ситемоутворюючу роль. Статус органів прокуратури є особливим і повинен визначатися як конституційно, так і законодавчо. Специфічність прокуратури полягає у тому, що вона: а) не належить до жодної з гілок влади; б) це і орган правопорядку, і одночасно орган, що здійснює функції державного нагляду за додержанням законів іншими органами охорони правопорядку, насамперед, у сфері застосування ними кримінального процесуального і кримінально-виконавчого законодавства; в) координує діяльність правоохоронних органів з питань протидії злочинності та корупції (ст. 10 Закону України «Про прокуратуру»).

Також Розділ VII Конституції України має містити положення про те, що:

- прокуратура України становить єдину систему на чолі з Генеральним прокурором України, який призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України за згодою Верховної Ради України (тобто вирішення питання як призначення, так і звільнення Генерального прокурора має бути віднесено до компетенції не одного, а двох вищих органів державної влади). Верховна Рада України може висловити недовіру Генеральному прокуророві України, що має наслідком його відставку з посади;

- строк повноважень Генерального прокурора України – п'ять років;

- при здійсненні своїх повноважень прокурори є незалежними від інших державних органів, посадових осіб і підкоряються тільки закону.

Статтю 123 Основного Закону пропонується викласти у такій редакції: «Функції прокуратури України, організація і порядок діяльності її органів визначаються законом».

4. Щодо позапартійності співробітників органів охорони правопорядку, то ч. 3 ст. 37 Конституції України необхідно викласти у такій редакції: «Не допускається створення і діяльність організаційних структур політичних партій в органах прокуратури, виконавчої та судової влади і виконавчих органах місцевого самоврядування, військових формуваннях, а також на державних підприємствах, у навчальних закладах та інших державних установах і організаціях».

Бібліографічні посилання

1. Про План заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що впливають з її членства в Раді Європи : указ Президента України від 12 січня 2011 року № 24/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/24/2011>.

2. Виступ Президента на координаційній нараді керівників правоохоронних органів на тему «Забезпечення протидії злочинності та корупції в державі в умовах реформування кримінального процесуального законодавства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/ru/news/26057.html>.

3. Про Конституційну асамблею : указ Президента України від 17.05.2012 № 328/2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/14752.html>.

4. Конституція України від 28 червня 1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

5. Козюбра М. Верховенство права і Україна / М. Козюбра // Конституційна Асамблея: політико-правові аспекти діяльності. Бюлетень інформаційно-аналітичних матеріалів. – 2012. – № 8. – С. 40–77.

6. Тацій В. Визначення поняття та системи правоохоронних органів у концепції змін до Конституції України (концептуальні підходи) / В. Тацій // Право України. – № 11–12. – С. 233–240.

7. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23.12.1993 № 3781-ХІІ // ВВР України. – 1994. – № 11. – Ст. 50.

8. Долежан В. Проблеми визначення статусу прокуратури у діяльності Конституційної Асамблеї / В. Долежан // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2012. – № 3. – С. 16–21.

Боняк В. А. Об определении статуса органов щхраны правопорядка (по материалам Конституционной Ассамблеи). Проанализированы материалы Комиссии Конституционной ассамблеи по вопросам правоохранительной деятельности относительно уточнения статуса органов охраны правопорядка; определен их состав; предложены направления усовершенствования правового статуса этих органов.

Ключевые слова: Конституционная ассамблея, Конституция Украины, правоохранительные органы, органы охраны правопорядка.

Bonyak V. O. Determining the status of law-and-order maintenance agencies (Based On The Constitutional Assembly). Further development of our country as a democracy and a legal one requires improving the efficiency of the whole system of law enforcement. It is proved that under the law of Ukraine there is no comprehensive list of law enforcement agencies and are not defined by their functionality. It's specified that the term "law enforcement" is a summary and in a broad sense it includes almost all government agencies.

Materials of the Constitutional Assembly Commission on law enforcement activities are analyzed and the necessity to clarify the status of law and order maintenance bodies is proved. Law and order maintenance bodies are described as a leading component of the system of the law enforcement of Ukraine. Analysis of the current legislation, which to some extent determines the status of law enforcement, gave an opportunity to identify several groups of such laws. There is a further development of the position that the circumstances of conflict terminology, the term " law enforcement " should be used only as a scientific generalization. Based on the analysis of current legislation the author singled out basic features of law enforcement bodies and gave their list.

It was established that the system of law enforcement bodies build up executive agencies: the police and Border Guard Service, Security Service of Ukraine, bodies of Military Police, Prison Service, Department of Civil Protection and structural units of the Ministry of Ukraine of income and taxes that formed as a result of the reorganization of the State Tax service of Ukraine and the State customs Service of Ukraine. On the basis of the Constitution of Ukraine and the Law of Ukraine "On Prosecutor's Office" and other legislative acts prosecutors also charged to law enforcement agencies. Prosecutor's Office is defined as a system-rod element in the system of law enforcement, its specific features are determined.

To address the question of the status of enforcement the author proposed amendments to Sections I, II , VII of the Constitution of Ukraine , as well as the necessity of the legal definition of the status of such bodies.

Keywords: The Constitutional Assembly, The Constitution of Ukraine, law-enforcement agencies, law-and-order maintenance agencies.

Надійшла до редакції 25.03.2013